

EL FONS RAMON LLULL A LA BIBLIOTECA PÚBLICA EPISCOPAL DEL SEMINARI DE BARCELONA

Daniel Gil Solés, Helena Fàbregas Rebato, Imma Guzmán Fernández
Bibliotecaris de la Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona
info@bibliotecaepiscopalbcn.org

INTRODUCCIÓ

Ramon Llull va néixer a Mallorca el 1232. La seva família pertanyia a la noblesa catalana que acompanyà el rei Jaume I en la conquesta de l'illa de Mallorca. Es va casar i va tenir dos fills. Arrel de les seves visions místiques el 1263, Llull va deixar la seva família i la seva comoditat social de l'època amb un únic objectiu: la conversió dels infidels a la fe cristiana.

La seva formació va ser completament autodidacta. Va aprendre gramàtica, llengua àrab, va llegir els textos sagrats (la Bíblia, l'Alcorà, el Talmud) i va llegir a filòsofs com Plató i Aristòtil. Durant aquest aprenentatge, Llull va freqüentar les biblioteques del Monestir de Santa Maria la Reial i del convent de Sant Domènec.

Després de dedicar-se quasi bé 10 anys a l'estudi, Llull crea la seva *Ars* o *Art lul·liana*. **L'Art es podria definir com el sistema per interpretar i comprendre Déu a partir de la raó, per tal que la veritat del cristianisme sigui inqüestionable per a aquells no creients a través de diversos procediments lògics i la racionalitat.**

Al llarg de la seva vida va escriure diverses variants i abreviatures d'aquest sistema filosòfic, l'*Ars magna* (1276), l'*Art demostrativa* (1283), l'*Ars inventiva* (1289) i l'*Art breu* (1308), entre d'altres, així com obres amb diverses tècniques i estils per tal de transmetre d'una manera didàctica i més comprensible el seu propòsit d'entre les quals destaquen:

- *Llibre de contemplació* (1271-1274)
- *Llibre del gentil* (1274-1276)
- *Llibre d'ordre de cavalleria* (1274-1276)
- *Doctrina pueril* (1274-1276)
- *Llibre d'Evast e Blaqueria* (1283)
- *Llibre de meravelles* (1287-1289)
- *Llibre de les bèsties* (1288-1289)
- *Desconhort* (1295)
- *Arbre exemplifical* (1295-1296)
- *Cant de Ramon* (1300)
- *Retòrica nova* (1301)

A banda de la seva intensa activitat literària i filosòfica, **Llull, amb l'ideal de convertir els infidels, va aconseguir crear un monestir -el monestir de Miramar- on les tasques principals havien de**

ser l'estudi de la llengua àrab i la formació missionera. No gaire satisfet del rendiment, va decidir dur a terme ell mateix l'activitat evangelitzadora. Així doncs, va recórrer el nord d'Àfrica i el Pròxim Orient, i també va fer estades a Montpeller, Gènova, Roma, Mallorca i París.

En un d'aquests viatges de tornada a Mallorca, Ramon Llull va morir a l'edat de 84 anys i va ser enterrat a l'església de Sant Francesc de Palma.

Sens dubte, es considera a Ramon Llull com un dels pares fundadors de la literatura catalana, en un moment de complicada transició entre l'Edat Mitjana i el Renaixement; i a més en un moment en què el català en absolut era una llengua literària, ni per tradició ni per amplitud i riquesa del lèxic i del vocabulari. **No obstant, val a dir que Llull va entendre sempre literatura com a mitjà per a transmetre la seva Art.** L'obra de Ramon Llull ha transcendit el seu temps i també les fronteres de la cultura catalana, per esdevenir una obra i un pensament d'abast mundial, amb influències que han perdurat fins els nostres dies. **L'article que us presentem a continuació pretén ser una petita porta d'entrada** a l'extensa obra de Ramon Llull: una guia que doni algunes pistes sobre qui era i què pensava el primer gran pensador i intel·lectual de la cultura catalana, precursor sens dubte de l'Humanisme global que imperarà en el Renaixement.

Aquest article es divideix en dues parts. En primer lloc, hem elaborat un llistat bibliogràfic amb totes les obres de Ramon Llull que es conserven a la Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona. I en segon lloc, fem una breu anàlisi sobre aquest fons, tot destacant les principals i més significatives obres.

LLISTAT BIBLIOGRÀFIC

El llistat que presentem a continuació està ordenat cronològicament de més antic a més nou, i en el cas d'edicions del mateix any per títols. S'ha decidit incloure al començament de cada cita l'any d'edició per tal de facilitar-ne la lectura, i per a tenir una visió global i temporal de totes les obres de què disposem a la Biblioteca. **Ens hem limitat a llistar els llibres l'autoria de la qual és de Ramon Llull, segons les dades que apareixen al catàleg de la Biblioteca.**

En total són 111 títols. El llistat és el següent:

SEGLE XVI

1. (1501). *Ars magna*. Barchinone : impressum per Petrum Posa
2. (1505). *Arbor scientie Raymundi*. Completum fuit Barchionne : per Petrum Posa
3. (1512). *Raymundi Lullij ... De nova logica, de correlatiuis necnon & de ascensu & descensu intellectus* : ... Impressum incluya civitate Valentia : p[er] Georgium Costilla, VI id[us] dece[m]b[ris] 1512
4. (1521). *[Bla[n]querna : qui tracta de sinch estaments de persones: de matrimoni, de religio: de prelatura: d.* Valencia : en casa de m[est]re Johan Joffre ..., a despeses ... Gregori Genovart ...
5. (1598). *Raymundi Lulli Opera ea qua ad ipso artem universalem, scientiarum artiumque omnium brevi compendio*. Argentinae [Estrasburg] : sumptibus Lazari Zetzneri

SEGLE XVII

6. (1635). *Arbor scientiae ... Raymundi Lullii ...* Lugduni [Lió]: ex officina Ioannis Pillehotte : sumpt. Ioannis Caffin & Francisci Plaignard

SEGLE XVIII

7. (1721-1742). *Beati Raymundi Lulli ... Operum tomus I [-- X] ...* Moguntiae : ex Officina Typographica Mayeriana per Joannem Georgium Häffner
8. (1735-1738). *Beati Raymundi Lulli ... Liber proverbiorum : in tres partes divisus ... in proverbialia de Deo & de na.* Palmae : apud Petrum Antonium Capò ...
9. (1739). *Libro muy devoto compuesto en lengua lemosina por ... Raymundo Lulio, intitulado Benedicta ...* Palma : en casa de Pedro Antonio Capò
10. (1744). *Beati Raymundi Lulli ... Logica nova : jam Valentiae impressa anno 1512 et nunc Palmae cum libris ...* Palmae Balear. : ex typis Michaëlis Cerda & Antich & Michaëlis Amoròs ...
11. (1746). *Beati Raymundi Lulli ... Liber de mille proverbiiis.* Palmae Majoricarum : ex typis Michaelis Cerdà & Antich & Michaelis Amoròs ...
12. (1746-1749). *Beati Raymundi Lulli ... Liber magnus contemplationis in Deum : juxta Mogvntinam editionem ... anni.* Palmae Majoricarum : typis Petri Antonii Capo & Michaelis Amoròs
13. (1760). *Exposicion de los canticos de amor compuestos por el inclyto martyr y doctor iluminado el B. Raymund.* En Mallorca : en la oficina de Ignacio Frau ...

SEGLE XIX

14. (1879). *Libre del orde d[e] cauayleria.* [Barcelona] : Celesti Verdaguer
15. (entre 1896 i 1900). *Las Virtudes : màximas.* Madrid : La España Editorial

SEGLE XX

16. (1901). *Obras de Ramón Llull.* Palma de Mallorca : hijas de Colomar
17. (1903). *Felix de les maravelles del mon.* Palma de Mallorca : [s. n.]
18. (1905). *Llibre de les bèsties : text original.* Barcelona : "L'Avenç" : [Ajuntament de Barcelona]. Comissió municipal de cultura
19. (1906). *Doctrina pueril.* Palma de Mallorca : Comissió Editora Lulliana
20. (1906). *Libro de la concepción virginal atribuido al Beato Raimundo Lull.* Barcelona : Viuda e Hijos de J. Subirana
21. (1906-1914). *Libre de contemplació en Deu, escrit a Mallorca, & transladat darabic en romanç vulgar devers ...* Palma de Mallorca : Comissió Editora Lulliana
22. (1907). *Llibre de Doctrina pueril.* Barcelona : Gustavo Gili
23. (1908). *Perles del Llibre d'Amic e d'Amat den Ramon Llull.* Barcelona : Tip. L'Avenç
24. (1914). *Libre de Blanquerna, escrit a Montpeller devers lany MCCLXXXIII.* Palma de Mallorca : Comissió Editora Lulliana
25. (1915). *Libre de sancta Maria.* Palma de Mallorca : Comissió Editora Lulliana
26. (1917-1926). *Arbre de sciencia, escrit a la ciutat de Roma l'any MCCLXXXV.* Palma de Mallorca : Comissió Editora Lulliana : Diputació Provincial de Balears : Institut d'Estudis Catalans
27. (1918). *Flors lul·lianes : ramell de místiques metàfores del llibre de "amic e amat" del mestre Ramon Lull.* Barcelona : Gràfiques Verdaguer
28. (1925). *Poesies.* Barcelona : Els nostres clàssics
29. (1927). *Llibre d'Amic e Amat ; Llibre d'Ave Maria.* Barcelona : Barcino
30. (1928). *Libro del ascenso y descenso del entendimiento : compuesto por el iluminado doctor y martir de ...* Madrid : Impr. La Rafa
31. (1928). *Poesies.* Barcelona : Barcino
32. (1928). *Proverbis de Ramon.* Palma de Mallorca : Diputació Provincial de Balears : Institut d'Estudis Catalans
33. (1929). *Blanquerna : maestro de la perfeccion christiana en los estados de matrimonio, religion, prelación ...* Madrid : Imp. La Rafa
34. (1930). *Libre de demostracions, qui es una branca de la Art datrobar veritat, escrit a Mallorca devers ...* Palma de Mallorca : Diputació Provincial de Balears : Institut d'Estudis Catalans

35. (1931-1934). *Libre de meravelles*. Barcelona : Barcino
36. (1932). *Art demostrativa*. Palma de Mallorca : Diputació Provincial de Balears [etc.]
37. (1932). *Pàgines escollides*. Barcelona : Barcino
38. (1933). *Art amativa*. Palma de Mallorca : Diputació Provincial de Balears [etc.]
39. (1934). *Art Breu*. Arenys de Mar : Impressor Obrador de Josep Tatjé
40. (1935). *L. Dintencio*. Palma de Mallorca : Diputació Provincial de Balears : Institut d'Estudis Catalans
41. (1935). *Llibre d'Amic i Amat*. Barcelona : Barcino
42. (1935-1954). *Llibre de Evast e Blanquerna*. Barcelona : Barcino
43. (1936-1938). *Rims*. Palma de Mallorca : Diputació Provincial de Balears [etc.]
44. (1948). *Obras literarias : Libro de caballería. Blanquerna. Félix. Poesías*. Madrid : Biblioteca de Autores Cristianos (B.A.C.)
45. (1949). *Libro del orden de caballeria. Principes y Juglares*. Buenos Aires : Espasa Calpe Argentina
46. (1950). *Libre de home*. Palma de Mallorca : Diputació Provincial de Balears : Institut d'estudis Catalans
47. (1950). *Libro de amigo y amado*. Barcelona [etc.], Juan Flors
48. (1953). *El libro de la "Nova Geometria"*. Barcelona : Asociación para la Historia de la Ciencia Española
49. (1953). *Lo sconforto*. Florència : Fussi
50. (1956). *Libro del amigo y del amado*. Madrid : Rialp
51. (1957). *El "Liber predicationis contra judeos"*. Madrid ; Barcelona : Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Instituto Arias Montano
52. (1957-1960). *Obres essencials*. Barcelona : Selecta
53. (1959). *Opera Latina. 213-239: Opera Messanensia*. Palma de Mallorca : Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)
54. (1960). *Oprea Latina. 240-250: Opera Messanensia. 251-280: Opera Tuniciana*. Palma de Mallorca : Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)
55. (1961). *Antología de Ramón Llull*. Madrid : Dirección General de Relaciones Culturales
56. (1961). *Opera Latina. 118: Liber de Praedicatione. Dist. I - Dist. II A*. Palma de Mallorca : Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)
57. (1963). *Opera Latina. 118: Liber de Praedicatione. Distinctio II B: Centum Sermones*. Palma de Mallorca : Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)
58. (1965). *Llibre de les bèsties*. Barcelona : Edicions 62
59. (1967). *Oprea Latina. 154-155 Opera Parisiensia anno MCCCIX composta*. Palma de Mallorca : Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)
60. (1971). *Arbre exemplifical*. Palma de Mallorca : Moll
61. (1972). *Doctrina pueril*. Barcelona : Barcino
62. (1975-2015). *Raimundi Lulli opera latina*. Turnhout : Brepols
63. (1978). *Proverbis de Ramon*. Madrid : Editora Nacional
64. (1980). *Llibre de meravelles*. Barcelona : Edicions 62
65. (1982). *Art abreujada de predicació*. Barcelona: Mall
66. (1982). *Llibre d'amic e amat*. Barcelona : Claret
67. (1982). *Llibre d'Evast e Blanquerna*. Barcelona : Edicions 62
68. (1984). *Antologia filosòfica*. Barcelona: Laia
69. (1985). *Selected works of Ramon Llull, 1232-1316*. Princenton (N.J.) : Princenton University Press
70. (1986). *Divi Raymundi Lulli martyris doctorisque divinitus illustrati libellus de fine : In quo traditur mod.* Petra (Mallorca) : Apostol y Civilizador
71. (1986). *Poesies*. Barcelona : Enciclopèdia catalana
72. (1987). *Blanquerna*. Barcelona : Edicions Juan Granica S.A.
73. (1988). *Llibre de l'orde de cavalleria*. Barcelona : Barcino
74. (1988). *Traité d'astrologie*. Paris : Éditions Stock

75. (1989). *Principes et questions de théologie. De la quadrature et triangulare du cercle*. Paris : Cerf
76. (1990). *Llibre de virtuts e de pecats*. Palma de Mallorca : Patronat Ramon Llull
77. (1991). *L'art bref*. Paris : Cerf
78. (1991). *Rethorica nova*. Iowa : s.e.
79. (1992). *Libro de la orden de caballeria*. Madrid : Alianza
80. (1995). *The Book of the Lover and the Beloved*. Warminster : Aris & Philips
81. (1995). *Llibre d'amic i amat*. Barcelona : Barcino
82. (1996). *Libro dell'Amico e l'Amato*. Roma : Città Nuova
83. (1996). *Llibre dels articles de la fe*. Palma : Patronat Ramon Llull
84. (1998). *Lògica nova : doctrina e manera d'aplicar lògica nova a la ciència de dret e de medicina*. Palma : Patronat Ramon Llull

SEGLE XXI

85. (2001). *Llibre del gentil e dels tres savis*. Palma de Mallorca : Patronat Ramon Llull ; Barcelona : Publicacions de l'Abadia de Montserrat
86. (2002). *Començaments de medicina*. Palma : Patronat Ramon Llull
87. (2002). *Darrer llibre sobre la conquesta de Terra Santa*. Barcelona : Facultat de Teologia de Catalunya ; Fundació Enciclopèdia Catalana
88. (2002). *Llibre d'amic i amat*. Barcelona : Claret
89. (2002). *Llibre de les bèsties*. [Barcelona] : Proa
90. (2003). *Començaments de filosofia*. Palma : Patronat Ramon Llull : Publicacions de l'Abadia de Montserrat
91. (2004). *Arte Breve*. Pamplona : EUNSA
92. (2004). *Lo Desconhort ; Cant de Ramon*. Tona : Obrador Edèndum
93. (2004). *Llibre d'Amic i Amat*. Pollença : El Gall Editor
94. (2004). *Libro del orden de caballería ; Principes y juglares*. Buenos Aires : Espasa-Calpe
95. (2005). *Doctrina Pueril*. Palma de Mallorca : Patronat Ramon Llull
96. (2006). *Retòrica nova*. Santa Coloma de Queralt : Obrador Edèndum ; Turnhout : Brepols
97. (2007). *Aventura y defensa de la fe : textos selectos*. Madrid : Biblioteca de Autores Cristianos
98. (2008). *Libro del Gentil y los tres sabios*. Madrid : Universidad Nacional de Educación a distancia : Biblioteca de Autores Cristianos
99. (2008). *Llibre de la disputa del clergue Pere i de Ramon, el fantàstic : Llibre de la ciutat del mon*. Santa Coloma de Queralt ; Tournhout : Obrador Edèndum : Brepols : Publicacions URV
100. (2008). *Llibre de les bèsties*. [Barcelona] : Proa
101. (2008). *Raimundus Lullus : an Introduction to his life, works and thought*. Turnhout : Brepols
102. (2009). *Llibre d'amic e amat*. Barcelona : Fundació Blanquerna: Universitat Ramon Llull
103. (2009). *Romanç d'Evast e Blaqueria*. Palma : Patronat Ramon Llull
104. (2010). *Llibre de l'és de Déu ; Llibre de coneixença de Déu ; Llibre de Déu*. Palma : Patronat Ramon Llull
105. (2011). *Disputa entre la fe i l'enteniment*. Turnhout : Brepols ; Santa Coloma de Queralt : Obrador Edèndum ; [Tarragona] : Publicacions URV
106. (2011-). *Llibre de meravelles*. Barcelona ; Palma : Publicacions de l'Abadia de Montserrat : Patronat Ramon Llull
107. (2012). *Ha-Melacha Ha-Ketzara : a hebrew translation of Ramon Llull's Ars brevis*. Turnhout : Brepols
108. (2012). *Hores de Nostra Dona Santa Maria ; Desconhort de Nostra Dona*. Palma de Mallorca : Patronat Ramon Llull
109. (2013). *Llibre d'intenció*. Palma : Patronat Ramon Llull
110. (2013). *Vida de mestre Ramon*. Barcelona : Barcino
111. (2015). *Raimundi Lulli opera omnia*. Palma de Mallorca : s.n.

COMENTARIS

Sens dubte, les obres més importants que podem trobar són els 5 títols corresponents al segle XVI. Alguns, fins i tot, es trobarien dins els període post-incunable (1500-1520). Dels 5 títols, 2 estan editats a Barcelona per l'impressor Petrum Posa, Pere Posa si ho traduïm al català. **De fet, Posa està considerat el primer tipògraf i impressor català**¹. La seva activitat impressora es va desenvolupar entre 1481 i 1506: per tant, les dues edicions de Llull de què disposem són ja dels seus últims anys. Pere Posa, a més, fou un destacat editor dels textos de Ramon Llull, segurament gràcies als encàrrecs provinents² de l'**Escola Lul·liana de Barcelona**, el que fou el centre d'estudis sobre Llull més important del seu temps³. També volem una de les edicions publicades a València. Concretament la del *Blanquerna*, del 1521, a càrrec de l'editor occità Joan Jofré⁴, establert a la ciutat des del 1498⁵. **A més, aquesta edició fou finançada per Gregori Genovard⁶, estudiós lul·lista, canonge de la Seu de Mallorca i catedràtic de Doctrina Lul·liana a l'Estudi General de Mallorca**. Finalment, ja a les acaballes del segle disposem també d'una edició del 1598, publicada a Estrasburg, per l'impressor Lazarus Zetzner⁷.

Del segle XVII només tenim una obra. Es tracta d'una edició de l'*Arbre de la ciència* del 1635, publicada a Lió per l'impressor Jean Pillehotte.

A la Biblioteca tenim 7 obres editades al segle XVIII. **El fet més destacat, i és al mateix temps un nexa d'unió entre elles, és que 6 edicions es van publicar a Palma de Mallorca**. Hi ha 3 edicions a càrrec de l'impressor Pere Antoni Capó⁸: establert a la plaça de Cort de Palma, inicià les seves produccions l'any 1721. Va morir l'any 1760. Els altres impressors són Miquel Cerdà i Antich, Miquel Amorós i Ignacio Frau (els seus *Canticos de amor* del 1760 són la primera obra en castellà que tenim a la Biblioteca). D'aquest segle volem també parlar breument de l'única edició estrangera de què disposem. Es tracta d'una edició publicada a Magúncia, entre 1721 i 1742 per Joannem Georgium Häffner.

El segle XIX torna a ser escàs en obres de Ramon Llull. Voldríem, però, ressenyar-ne una. **Es tracta de l'edició més antiga de les dues de què disposem del *Llibre de l'orde de cavalleria***. És una edició a càrrec de Celestí Verdaguer, publicada l'any 1879.

Amb 69 obres editades al segle XX, és aquí on trobem el gruix de les obres de Ramon Llull de què disposem a la Biblioteca. Es fa difícil, doncs, establir i definir què és important d'allò que és

¹ Escobedo, Joana; Sanllehy, Àngels. "La impremta catalana. Pere Posa, el primer tipògraf català" [en línia]. En: <<http://www.bnc.cat/esl/Fondos-y-colecciones/Tesoros-de-la-BC/La-impremta-catalana.-Pere-Posa-el-primer-tipograf-catala>> [Consulta: 28/06/2016]

² Op. Cit.

³ Soler, Albert. "Els fons manuscrits lul·lians de l'Escola de Barcelona" [en línia]. En: <<http://narpan.net/documents/mssbarna.htm>> [Consulta: 28/06/2016]

⁴ Marques d'impressors: Joan Jofré [en línia]. <<http://www.bib.ub.edu/cgi-bin/awecgi?db=imp&o1=getent&pa=10&k1=19051>> [Consulta: 28/06/2016]

⁵ Imprimeurs et libraires bretons du XVIe siècle [en línia] <<https://sites.google.com/site/imprimeursbretons/home/juan-jofre>> [Consulta: 28/06/2016]

⁶ "Gregori Genovard" [en línia]. En: *Enciclopèdia.cat* <<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0029687.xml>> [Consulta: 28/06/2016]

⁷ Marques d'impressors: Lazarus Zetzner [en línia] <<http://www.bib.ub.edu/cgi-bin/awecgi?db=imp&o1=query&o2=exact&x1=IMP&k1=zetzner,+lazarus,+m.1616>> [Consulta: 28/06/2016]

⁸ "Pere Antoni Capó" [en línia]. En: *Enciclopèdia.cat* <<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0014674.xml>> [Consulta: 28/06/2016]

accessori, però ens volem arriscar, i deixarem anotats alguns aspectes que creiem importants. En primer lloc, **volem remarcar la tasca iniciada per la Comissió Editora Lulliana en el primer terç de segle**. Constituïda el 1896, i sota la direcció tècnica de Mateu Obrador i Benàssar⁹ des del 1900, trobem 5 edicions d'obres de Llull a càrrec de la Comissió: *Doctrina pueril* (1906), *Llibre de contemplació en Déu* (1906-1914), *Llibre de Blanquerna* (1914), *Llibre de Sancta Maria* (1915) i *l'Arbre de la ciència* (1917-1926). En segon lloc, **cal destacar la tasca editora de l'editorial Barcino**¹⁰. Fundada el 1924, encara està en actiu. L'edició més antiga de què disposem és un *Llibre d'Amic a Amat* i un *Llibre d'Ave Maria* del 1927. Tenim fins a 9 edicions d'obres de Ramon Llull editades per Barcino, que s'estenen per tot el segle XX, essent la més actual un altre *Llibre d'Amic e Amat* del 1995. I en tercer lloc, **és ja al segle XX quan a la Biblioteca disposem d'obres de Llull escrites en altres idiomes** que no siguin ni el llatí, el català o el castellà, i **publicades fora d'Espanya**. En concret disposem d'edicions publicades en italià a Florència (1953), en anglès a Princeton (1985) i a Warminster (1995), en francès a Paris (1988, 1989 i 1991), i en italià a Roma (1996).

Finalment, ja al segle XXI, **no podem deixar d'esmentar l'excel·lent tasca editora impulsada des del Patronat Ramon Llull**¹¹ (tasca, val a dir, ja iniciada als anys 90 del segle XX, amb una edició del *Llibre de virtuts e de pecats* al 1990, i de la *Lògica nova* al 1998). Al segle XXI, però, és quan trobem el gruix d'obres publicades pel Patronat: en concret la xifra arriba a les 9 edicions: *Llibre del gentil e dels tres savis* (2001), *Començaments de medicina* (2002), *Començaments de filosofia* (2003), *Doctrina pueril* (2005), *Romanç d'Evast e Blanquerna* (2009), *Llibre de l'és de Déu* (2010), *Llibre de meravelles* (2011), *Hores de Nostra Dona Santa Maria* (2012) i *Llibre d'intenció* (2013). **També volem destacar les dues edicions conjuntes** d'Obrador Edèndum¹², Brepols i Publicacions URV: *Llibre de la disputa del clergue Pere i de Ramon, el fantàstic* (2008), i *Disputa entre la fe i l'enteniment* (2011). Per acabar, dir també que disposem d'una edició en castellà del *Libro del orden de caballería*, editada a Buenos Aires per Espasa Calpe el 2004.

Amb aquest article hem volgut donar valor al fons de Ramon Llull ubicat a la Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona. **Creiem que es tracta d'un fons d'una riquesa i d'una diversitat destacables, i que fa palesa la vigència, la pervivència i la universalitat de les obres i el pensament del filòsof mallorquí**, fins i tot quan es compleixen els 700 anys de la seva mort. Esperem que aquest fons serveixi com a porta d'entrada al seu estudi i al seu coneixement, i en la mesura del possible, a enriquir la nostra cultura.

⁹ "Mateu Obrador i Benàssar" [en línia]. En: *Enciclopèdia.cat* <<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0046735.xml>> [Consulta: 28/06/2016]

¹⁰ "Editorial Barcino" [en línia]. En: *Enciclopèdia.cat* <<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0007711.xml>> [Consulta: 28/06/2016]

¹¹ *Patronat Ramon Llull* [en línia]. En: <<http://www.patronatramonllull.org/>> [Consulta: 29/06/2016]

¹² *Obrador Edèndum* [en línia]. En: <<http://obradoredendum.cat/>> [Consulta: 29/06/2016]